

ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଭର୍ତ୍ତ ଫି କମାତେ ହବେ

ଶେଖ ରିଫାଦ ମାହମୁଦ

ଦେଶେର ଶିକ୍ଷା ଓ କର୍ମসଂହାନେର କ୍ଷେତ୍ରେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମାଜେର ଏକଟି ଆଲୋଚିତ ବିଷୟ ହଲୋ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସବ ସରକାରୀ ଚାକରି ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ, ବିମା, ଆଧା-ସରକାରୀ (ଏକ୍ସଟେନ୍ଶନ ଅବ ଦ୍ୟ ଗର୍ନନ୍ଟେଟ) ପ୍ରତିଷ୍ଠାନେ ନିଯୋଗ ପରୀକ୍ଷାର ଆବେଦନ ଫି ସର୍ବୋତ୍ତମାନ ୨୦୦ ଟାକାଯେ ନିର୍ଧାରଣ । ଏଟି ଶୁଦ୍ଧ ଚାକରିପ୍ରାଧୀନେର ଆର୍ଥିକ ଚାପ କମାଇନି, ଦୀର୍ଘବିନ୍ଦୁ ଓ ପ୍ରାତିକ ଜନଗୋଟୀର ଜନ୍ୟ ଏଟି ଏକଟି ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପଦକ୍ଷେପ ହିସାବେ ବିବେଚିତ ହଛେ ।

ଏକଟି ଦାବିର ବାନ୍ଧବାୟନ କରେ ସରକାର ସର୍ବମହଲେର ପ୍ରଶଂସାଓ କୁଡ଼ିଯେଛେ । ନିମ୍ନବିନ୍ଦୁ ଓ ପ୍ରାତିକ ଜନଗୋଟୀର ଜନ୍ୟ ଏଟି ଏକଟି ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପଦକ୍ଷେପ ହିସାବେ ବିବେଚିତ ହଛେ ।

ପରିଶେଷ କରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେର ଭର୍ତ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ଭର୍ତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରେ ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ଓପର ଆରୋପିତ ଉଚ୍ଚ ଫି କମାନ୍ୟ ଏଥିନ ସମାଜେର ଦାବିତେ ପରିଣତ ହରେଇ । ଉଚ୍ଚମାଧ୍ୟମିକ ପାଶ କରାର ପର ଦେଶେର ଲାଖ ଲାଖ ଶିକ୍ଷାଧୀନେ ସ୍ଵପ୍ନ ଥାକେ ଭାଲୋ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେ ଭର୍ତ୍ତ ହଇଯାଇ । ଏ ସ୍ଵପ୍ନ ପୂରନେର ପଥେ ଅନ୍ୟତମ ବଡ଼ ବାଧା ହେଁ ଦାଢ଼ାଯେ ଆର୍ଥିକ ସୀମାବନ୍ଦତା ।

ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେ ଭର୍ତ୍ତର ଆବେଦନ ଫି ବର୍ତ୍ତମାନେ ଏକ ହାଜାର ଥେକେ ଦେଡ଼ ହାଜାର ଟାକାର ମତୋ । ଏଟି ଅନେକ ଶିକ୍ଷାଧୀନେ ଜନ୍ୟ ବଡ଼ ଚାଲେଞ୍ଜ ହରେ ଦାଢ଼ାଯେ, କାରଣ

ଏକଜନ ଶିକ୍ଷାଧୀନେ ଏକାଧିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେ ଆବେଦନ କରେନ । ଏଇ ପାଶାପାଶି

ଯାତ୍ରାତ, ଧାକା-ଖାନାର ଖରଚ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁସଂଧିକ ବାଯା ଯୋଗ କରଲେ ଭର୍ତ୍ତିଯୁକ୍ତେ

ଅଣ୍ଟ ନିତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାଧୀନେ ବିପୁଲ ଅକ୍ଷେତ୍ର ଅର୍ଥରେ ଜୋଗାନ ଦିତେ ହେଁ । ଅନେକ

କ୍ଷେତ୍ରେ ଭର୍ତ୍ତ ପରୀକ୍ଷାଯେ ଉତ୍ତର୍ଣ୍ଣ ହରେଇ ଅତିରିକ୍ତ ଫି'ର କାରାଗେ ଅନେକ ଅସଜ୍ଜଳ ମେଧାବୀ

ଶିକ୍ଷାଧୀନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେ ଭର୍ତ୍ତ ହାତେ ପାରେନ ନା । ପ୍ରତିବର୍ଷ ପତ୍ରିକାର ପାତାଯ ଆମରା ଏ

ସଂକ୍ରାନ୍ତ ନାନା ହଦ୍ୟବିଦୀରକ ଘଟନା ଦେଖାତେ ପାଇ : ଭର୍ତ୍ତର ଅର୍ଥ ଜୋଗାଡ଼ କରାତେ କେଉଁ

ଚଢ଼ା ସୁନ୍ଦେ ଝାଗ ନିଛେ, କେଉଁ ସ୍ଵର୍ଗ ବନ୍ଧକ ରାଖାଇଁ, ଆବାର କେଉଁ ପରିବାରେର ଶୈଖ ସମ୍ପଦ

ଗର୍ଭ-ଛାଗଲ ବିକ୍ରି କରାତେ ବାଧ୍ୟ ହଛେ । ଏଥର ଘଟନା ଶୁଦ୍ଧ ଆର୍ଥିକ ସଂକଟ ନଯା,

ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ମାନସିକ ଦ୍ୱାତ୍ରେର ଓପରା ଗଭିର ପ୍ରଭାବ ଫେଲେ । ଅନିଶ୍ଚଯତା ଓ ଦୁର୍ଚିନ୍ତାର

ମଧ୍ୟ ଦିଯେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଜୀବନେର ସୂଚନା ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ଆସ୍ତାବିଶ୍ୱାସେ ଚିଢ଼ ଧରାଯେ ଏବଂ

ପରବର୍ତ୍ତୀକାଳେ ତାଦେର ଶିକ୍ଷାଜୀବନ ଓ କ୍ୟାରିଯାରେ ଏଇ ନେତିବାଚକ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼େ ।

ଗତ ପାଂଚ ବର୍ଷରେ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରଲେ ଦେଖା ଯାଇ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେର ଭର୍ତ୍ତ

ଫି ବୃଦ୍ଧି ପେଯେଛେ ବ୍ୟାପକଭାବେ । ଢାକା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକେ ଉଦ୍ଦାହରଣ ଧରଲେ ଦେଖା

ଯାଇ, ୨୦୧୮-୧୯ ଶିକ୍ଷାବର୍ଷେ ଯେଥାନେ ଭର୍ତ୍ତ ପରୀକ୍ଷାର ଆବେଦନ ଫି ଛିଲ ୩୫୦ ଟାକା,

ଦେଖାନେ ୨୦୨୦-୨୧ ଶିକ୍ଷାବର୍ଷେ ତା ଦାଢ଼ିଯେଛେ ୧,୦୫୦ ଟାକାଯେ । ଅର୍ଥାତ୍ ପାଂଚ ବର୍ଷରେ

ବ୍ୟବଧାନେ ଏଟି ବେଢ଼େଛେ ପ୍ରାୟ ତିନଙ୍ଗୁ । ଏକଟି ଜାତୀୟ ଦୈନିକେର ପ୍ରତିବେଦନେ ଉଠେ

ଏହେଇ, ଢାକା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ୨୦୨୧-୨୨ ଶିକ୍ଷାବର୍ଷେ ଭର୍ତ୍ତ ପରୀକ୍ଷାଯେ ଆବେଦନ ଫି

ଥେକେ ୧୭ କୋଟି ଟାକା ଆୟ କରେଇ । ଏଟି କୋନୋ ଏକକ ଘଟନା ନଯା । ବର୍ଷରେ ପର

ବହୁ ଆବେଦନ ଫି ବାଢ଼ିଯେ ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ଓପର ଆର୍ଥିକ ଚାପ ସୃଷ୍ଟି କରେ

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଲୋ ନିଜେଦେର ରାଜସ୍ବ ବୃଦ୍ଧି କରାଇ । ଅଥିକ ପାବଲିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟେର

ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହଇଯା ଉଚ୍ଚତ ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ଜନ୍ୟ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ସୁଯୋଗ ସହଜଲଭ କରା,

ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ନଯା । ଉଚ୍ଚ ଭର୍ତ୍ତ ଫି ଶିକ୍ଷାକେ ବାଣିଜ୍ୟକ ପାଗେ ପରିଣତ କରାଇ ।

ଫଳେ ମେଧାବୀ କିନ୍ତୁ ଅସଜ୍ଜଳ ଶିକ୍ଷାଧୀରା ଭର୍ତ୍ତ ପରୀକ୍ଷାଯେ ଅଂଶଗହନେର ସୁଯୋଗ

ହାରାଇଛେ । ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ଅଧିକାର ରକ୍ଷାର ପରିବର୍ତ୍ତେ ଫି ବାଢ଼ାନୋର ଅଜୁହାତ ଦେଖାଯା

ହେଁ ପ୍ରାୟାସନିକ ଖରଚ ଓ ପରୀକ୍ଷାର ବାବଦାପନାର ଉତ୍ସତିର ନାମେ । କିନ୍ତୁ ଏଥର ବ୍ୟାଖ୍ୟା

ଶିକ୍ଷାଧୀନେର ଦୁର୍ଭୋଗ କମାନୋର ବଦଳେ ତାଦେର ଓପର ଆର୍ଥିକ ଜୁଲୁମେର ପ୍ରତିଜ୍ଞବି

ହେଁ ଦାଢ଼ିଯେଛେ । ଶିକ୍ଷାକେ ସବାର ଜନ୍ୟ ସମାନଭାବେ ସହଜଲଭ କରାଇ ହାଲେ ଏ ବିଷୟେ

କାର୍ଯ୍ୟକର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ ଜରାଗର । ପାବଲିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଉପାର୍ଚ୍ୟ, ଶିକ୍ଷକ ଓ

ନୀତିନିର୍ଧାରକଦେର ବିଷୟଟି ଗୁରୁତ୍ବରେ ସମେ ବିଚେନା କରା ଉଚ୍ଚିତ । ତାରା ଯଦି ଶିକ୍ଷାର

ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ—ମେଧାର ବିକାଶ ଏବଂ ମାନବସମ୍ପଦ ଉନ୍ନାନକେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେନ,

ତାହାର ଭର୍ତ୍ତ ଫି ଅନ୍ତରୀତୀ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଇ ଆବଶ୍ୟକ ।

শেখ রিফাদ মাহমুদ : এডুকেশন রিলেশন অফিসার, কমনওয়েলথ স্ট্রান্ড স্টুডেন্টস আসোসিয়েশন
shaikhrifadmahmud1@gmail.com